

Bezinning 577: De aartsleugenaar

Johannes 8,43-50 ¹

Het Woord

[Jezus zei:] 'Waarom begrijpt u niet wat Ik zeg? Omdat u Mijn woorden niet kunt aanhoren. Uw vader is de duivel, en u doet maar al te graag wat uw vader wil. Hij is vanaf het begin een moordenaar geweest. Hij hoort niet bij de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een aartsleugenaar, de vader van de leugen. Maar Mij gelooft u niet, want Ik spreek de waarheid. Kan een van u Mij van zonde beschuldigen? Als Ik de waarheid spreek, waarom gelooft u Me dan niet? Wie van God is, luistert naar de woorden van God. U luistert niet, omdat u niet van God bent.' De joden riepen: 'Zeggen we soms ten onrechte dat u een Samaritaan bent, en dat U bezeten bent?' 'Ik ben niet bezeten,' zei Jezus. 'Ik eer Mijn Vader, maar u eert Mij niet. Ik ben niet uit op eigen eer; iemand anders is uit op Mijn eer en Hij zal oordelen.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Voor het eerst in het Johannesevangelie komt de duivel op de proppen. Hij zal nog enkele malen terugkeren.² Jezus verklaart het ongeloof van zijn joodse toehoorders door het werk van de duivel. Letterlijk de 'uiteenwerper'³. Enerzijds verontschuldigt Hij zijn toehoorders: een grote, sterke kwade macht is aan het werk. Anderzijds zit er een scherpe oproep in zich niet door de duivel te laten leiden, maar door God en zijn waarheid. Maar ze laten zich heel graag door het kwade leiden.

Gods waarheid is te vinden in het Woord van Jezus. Maar omdat ze door de duivel bezeten zijn en geleid worden, geloven ze Jezus' Woord niet. Ze geloven liever de duivel-aartsleugenaar, die vanaf het begin verantwoordelijk is voor moord. Het begon al met Kaïn en Abel, de broedermoord. En Jezus weet dat ook Hij zal gedood worden.

¹ Deze tekst komt niet voor in de liturgie, noch op zon- en feestdagen, noch op weekdagen.

² Zie Johannes 12,31; 13,2.27; 14,30, 16,11 en 17,15.

³ Zoals we lezen in de Naardense Bijbel (2014).

Jezus geeft de verklaring voor het ongeloof van zijn gesprekspartners: ze zijn niet uit God. Daarop komen er twee nieuwe leugens: ze noemen Jezus een Samaritaan, wat Hij niet is en ze zeggen dat Hij bezeten is, dus zelf door de duivel gedreven.

Jezus ontkent dat uiteraard. Hij eert niet de duivel maar de Vader. Hij verwacht de eer van zijn gesprekspartners, maar ze ontnemen Hem zelfs zijn eer. Ze ontoren Hem. Maar Jezus is daar niet afhankelijk van. De enige eer die Hij zoekt, is de eer van zijn Vader. En de Vader zal uiteindelijk oordelen. Jezus heeft daar alle vertrouwen in.

Het Woord in mijn leven

Heb ik de ervaring dat een (grote) kwade macht mij in de greep heeft? Waarin uit zich dat? Hoe kan ik daar bevrijd van worden? Mag Jezus me daaruit bevrijden? Eer ik Jezus voldoende?

Bidden met het Woord

Heer Jezus, altijd weer
legt U de vinger op de wonde.
U bent zo vrij
dat U het kwaad kan aanduiden.
U bent daartoe in staat
omdat U in Gods waarheid leeft
en enkel zijn eer zoekt,
niet de eer van de mensen.
Toch is het goed dat we U eren
omdat dit goed is voor ons.
Bevrijd ons allen van het kwaad,
zodat we enkel nog doen
wat Uw Woord zegt.
Dan zullen we niet meer verdelen
maar samenbrengen en liefhebben.
Dan zullen we U eren en loven,
U, onze Bevrijder en Waarheid. Amen.

© Eric Haelvoet 2016